

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pavli Fvschi Episcopi Sarnensis De Visitatione Et
Regimine Ecclesiarvm. Libri Dvo**

Fusco, Paolo

Romae, 1616

De Sedibvs In Ecclesia, An Sint laicis pernittendæ. Cap.
Vigesimvmseptimvm.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61768](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61768)

DE SEDIBVS IN ECCLESIA , AN SINT

laicis permittendæ.

CAP. VIGESIMVMSEPTIMVM.

S V M M A R I V M.

- 1 **E**pisopus in ecclesia debet tollere abusus ortos, maxime in laicorum sedibus.
- 2 Sedere honor est.
- 3 Laici an possint prescribere ius sedendi in Ecclesia.
- 4 Aduocati non sedēt cum Iudicibus in Curia.
- 5 Res sacra in bonis nullius sunt.
- 6 Patronus ecclesia praefertur ceteris.
- 7 Ecclesia ab udatim tenetur patrono.
- 8 Ecclesia vacantis ius attentare praesumens, qualiter puniatur.

Sanctus Augustinus scribens ad Aurel. monet episcopum. † Qualiter abusus ortos tollere debeat, ut in spiritu lenitatis, & mansuetudinis, non aspere incipiat, aut duriter imperioso modo, sed potius exemplis, docendo, monendo, quam minando, at ubi pietas non vincit, ad flagellum deueniendum est, sicut Christus dominus noster fecit. Matth. cap. 21. Ioan. cap. 2. quod in multis veriat, ut supra dictum est, idq. maxime in sedibus laicorum in ecclesijs, in concionibus, & alijs, ex quibus visum est, scandala, iniurias, inimicitias oriri, etiam ad arma peruentum, sic omnes potentes videri volunt, ut non erubescant ecclesiam totam occupare, immo ante sanctissimum Sacramentum altaris? multi multa sciunt, & se ipsos nesciunt? quilibet praetendit sedem eleuatam, ut iam videatur esse accessum causa ambitionis, non diuina deuoto corde audire, ecclesia occupatur, clerici in-

queunt eorum officium peragere, capellæ impediuntur, & omnibus aspectus Sacramenti prohibetur, hæc prophanantia locum Dei reijcienda sunt semper ab episcopo, iuxta cap. 2. de custodi. Eucha. dixit enim dominus ad Moysen. Exod. cap. 3. non appropries huc, solue calciamentum de pedibus tuis, locus enim in quo stas terra sancta est; ideo sunt aptanda, ut ecclesia libera sit omnibus, & ad eam venientibus aliqua commoditas praestetur, idq. in concionum tempore, ut rumores euitentur, nec quid indecens videatur. † Et licet honor sedere in persona dicatur, potius, quam stare. Psal. 109. sede a dextris meis. Ioan. Montol. de auctori. magni Concil. num. 41. sedere quippe circumstante exercitu, vigor est disciplinae regiminis, dist. 45. capit. disciplina in fine, hoc tamen diuersimode secundum loci qualitatem accipiendum est, habet namq. suas regulas ecclesia, quoniam sedendum, & quando standum, quando

quādo item genuſteſedum, quæ omnia populo ſunt declaranda. Id tamen moderate, ne virtutes vitia appareant, aut vitia (quod peius eſt) virtutes velint videri, vt dicit in alio propoſito Bernard. in Apolog. ad Gul. Abb. & blandis ſermonibus. vtendū. niſi enim virtus reguletur ſua medio critate, corrumpitur, cum itaque ad extremū accedit, peccare dicitur, vt de virtute ad vitium fiat tranſitus, ſupra cap. 3. nu. 17. qui tamen honor decet, vt magis præſtetur ratione virtutis, quam alicuius dignitatis mundanæ, ex Phil. 4. Ethic. c. 8. quod hodie Principes ſeculi, & domicelli non admittūt, in quo eſt labor & patientia prælatorum. † Vnde cōſuetudo in ipſo ſedendi abuſu non debet admitti, vt aliqui ſedeant ex iure prætenſo, vel certi ad partē chori poſſint accedere alijs excluſis, cū laici tale ius ſedendi in eccleſia præſcribere ne queant, (& epiſcopus ipſe, cui eccleſiæ cura commiſſa eſt, tollere ſemper debet) nec pro ſeruitute ſibi uēdicare l. caueri. ff. com. prædior. & notāt aliqui in c. quāto, de iudic. ſylu. in ver. ſepultura. nu. 3. eo magis cū clericis officiātibus, cum quibus ſtare nō debent, cap. 3. Conc. Turon. per. l. 2. C. de ſacr. ſanct. eccl. quāuis Bald. ibidem dixerit cōſuetudinē nō ſeruari, nec ſanctum altare ingredi, cap. 69. 6 Concil. 6. Conſtant. & affert plura Caſſan. in ſua gloria, 4. p. per tot. & 4 confid. 75. † Sicur, & in temporalibus obſeruatur, ne aduocati ſedeant cum iudicibus, ex §. ſancimus, in authentic. vt ab illuſt. & qui ſupr. & l. ſi quis, ff. de poſt. & Ieſu aſcendente in monte, cum ſediſſet, acceſſerunt diſcipuli, & aperiens os ſuum docebat

eos. Matthæ. cap. 5. non dicitur tex. ſcripturæ, & ſederunt diſcipuli, quia locus ſedendi debet eſſe cōſpectior, & locus decernendi, & docendi, in alto poſitus, l. 2. C. de præfet. præ. lib. 12. vbi ad multa notat Lucas de Penna, de Iudice ſedente. Matth. c. 19. Amen dico vobis, quod vos, qui ſequuti eſtis me, in regeneratione cum ſederit filius hominis in ſede maiestatis ſuæ, ſedebitis & vos ſuper ſedes duodecim, iudicantes duodecim tribus Iſrael, de loco docendi, & prædicandi, ſuper cathedram. Moyſi ſederunt Scribæ, & Phariſæi, & c. Matth. c. 23. † Sed in hoc contra ipſos laicos ea potiffima ad iucitur ratio, quia res ſacræ in bonis nullius ſunt, iuxta l. in tantum. §. ſacræ. ff. de rer. diuiſ. ſacræ autem res ſunt, quæ publice conſecratæ ſunt, etiā dirutæ, & in §. nullius. inſtitut. eod. titu. nec quouis priuilegio, quis ſe tueri poteſt. omnia enim quæ contra ſanctas eccleſias elicitæ ſunt, iam, vt nulla habētur. l. priuilegia. C. de ſacr. ſanct. eccl. etiam conſuetudines, auth. caſa, & irrita. ibid. poſita, quia eſſet inducere grauamen locis diuinis, cōtra cap. primum, de conſuetud. & eſſet rem ſacram offendere, ad illud de ſacrilegio, id eſt ſacræ rei violatio. ex doctrina gloſſ. & Bar. in l. ſacrilegi capite. ff. ad l. lul. pecul. † Sed quando loquimur in perſonis, a quibus eccleſia vtilitatem, vt bona, dotem, priuilegia, acceperit, non dubium, quin ipſis certa ſeruatur prærogatiua, vt ſciant cui benefecerint, & alij non retrahantur, cum abundantius teneatur eccleſia patrono, quam alijs patrono enim damus honorem, onus, emolumētum, Alphon. Aluar. in ſuo Specul.

Specul. c. 63. & illa prima lege natura, vt beneficiēti beneficiamus, fugiēdo ingratitudinē pessimū vitium, iuxta ēt paganorū leges. Andr. in c. 1. quæ sit pri. caus. ben. vt pprie sit nō retribuere benefactori, q̄ debet, Elysi. de ingratitud. fol. 339. & gratitudo fertur in retribuēdo benefactori, maxime patronis ecclesiarum, qui q̄ ecclesia habet, donauerunt. † Et exinde, vt quāto plus patronus contulerit p̄ ecclesia edificāda, plus honoris conferat, & pinguius ei in alimētis conferat, & prouideat. do. Cæsar Lambert. episcopus Insulanus, de iur. patron. 1. part. 3. q. priac. ar. 8. nu. 4. & 9. 1. lib. & lib. 3. pri. & seq. q. & in 3. q. ar. 1. vbi de honore, onere, vtili, patrono conferendo, & ei contingentibus: & est text in c. nobis. §. pro fundatione, de iur. patron. & dixit Abb. eod. c. col. 3. q̄ si Patronus ecclesie sit Rex, debet accipi processionaliter, saltē ad portas ecclesie. Cassan. in sua gloria 4. part. confid. 80. Ex his considerandū est, quomodo rector ecclesie se habere debet: sed id quā primū, vt domini loca, id est ecclesie, atria, porticus sint libera ab oī actione seculari, & in ministris ecclesie, aut aliis nō sit impedimētū, quæ diligentia maior est attēdēda in ecclesia vacante, vnde episcopus in visitatione debet apponere p̄nas omnibus, & prouidere: quia si ex ipsa ratione, qui altiorē locū sedendi quærit, tollat episcopus, si scandalū oritur, sin autē modestia est adhibenda, vt semper quid plus patrono conferatur: nā, & Iesus voluit remouere scandalū, cum dixit Petro, vt solueret tributum, vt non scandalizemus eos. Matth. cap. 17. in fine. † Pronun-

tiandumque est si quis de nouo ius vacantis ecclesie occupare quæserit, excommunicationis sententiā ipso facto incurrit, & est decisio c. in generali, de elect. lib. 6. quod dictū declarat Mart. Nauarr. in Manual. cap. 27. num. 123. quam sententiā non incurrit patronus, qui habet defendere bona ecclesie patronatæ, & ipse ius custodiam accipere, cum vacare contigerit, vnde venit dictus custos, seu guardianus, idem dom. Cæsar Lamb. eod. tractat. lib. primo, prima parte. 7. quæstio princ. articu. 2. numero 19. & si ad fraudem, vsurpationem, & occupationem extēdere voluerimus, grauior est p̄na inferenda. & iuxta decisionem Concil. Trident. sess. 22. de reformatio, cap. 11. §. quod si eiusdem. Vbi anathematis p̄na imponitur, quousque integra est facta restitutio, & absolutio a summo Romano Pontifice fuerit impetrata, quod est ampliātū ad accipientes fructus beneficii vacantis ex lege Pij Quinti, teste eodem Mart. Nauar. in citato c. 27. num. 150. circa finem, capitula interdicuntur, & episcopus suspenditur, quæ sunt aduertenda pro ipso episcopo, & ab eo alijs declaranda, vt latius infra, lib. secundo, cap. septimo, post num. 9. vbi citatur lex Pij Quinti. Ex fundatione vero tempore donationis Ecclesie, episcopo consentiente, potest quis sibi ius reseruare, quod vacante ipsa ecclesia possit habere custodiā fructuum, dummodo abusus abstinetur, ex decisione eiusdem text. capitulo in generali, in fine, vbi gloss. in verb. fundatione, nec de nouo consuetudo permittitur, & omnia sunt notanda in facto, & tempore

pore visitationis singulis annis faciē-
dæ discurrenda, vt inquiratur de tē-
pore vacationis, de ministris guber-

nantibus, prout latius, secundo libro
de visitatione aliarum ecclesiarum
dicemus, &c.

DE COMMESATIONIBVS, VICILIIS,

& alijs fieri prohibitis in Ecclesia.

CAP. VIGESIMVM OCTAVVM.

S V M M A R I V M.

- 1 **M** Achabei quam grauitè plan-
xerunt prophanationem tēpli. *Ecclesia.*
2 Ecclesia dicitur domus Dei, & oratio
nis. 7 Conuenticulae sunt abijciendae ab Ec-
clesia.
3 Quae prohibita sunt fieri in Ecclesia. 8 Lecti, vigilia nocturna non fiunt in
Ecclesia.
4 Mercata, nundinae non debent exer- 9 Vir & uxor an possint in Ecclesia se
ceri in Ecclesia. cognoscere.
5 Mercatū quid sit, & quid nundinae. 10 Ecclesia non debet laicis incastellari,
6 Suppellectilia non debent reponi in
sed libera remanere.

1 **L** Egitur libro 1. Machab. †
quod Iudas, & fratres, qui
Machabei dicebantur, ha-
bentes zelum legis Dei,
lamentabantur, quod templum
eorum factum erat sicut homo i-
gnobilis, & sancta in manibus ex-
traneorum facta, & videntes pro-
phanationem templi, sciderunt ve-
stimenta sua, & planxerunt planctu
magno, imponentes cinerem super
caput suum, cecideruntque super fa-
ciem, terrae, & clamauerunt in
coelum, vnde statim fractis inimicis,
ascenderunt mundare sancta, & re-
nouare, cap. 4. fuerunt omnes Dei a-
mici zelantes in cōseruatione tem-
pli, restauratione, & purgatione. De
Ioa sacerdote, lib. 4. Reg. cap. 12. &

Iofias decreuit cōstari pecuniā obla-
tam, distribuique operariis tēpli do-
mini. eod. lib. cap. 22. hic nobis ma-
gnum debet esse exemplum, cū om-
nia ad nostram doctrinā scripta sint.
teste Apost. ad Rom. c. 15. † Ipsi. n re-
dempti pretiosissimo sanguine domi-
ni nostri Iesu Christi diligentiores es-
se debemus in Ecclesia, quae dicitur
domus Dei, & orationis. Io. c. 2. sess.
22. Conc. Trid. de obseru. & euit. in
celeb. Miss. §. ab ecclesijs, & supra plu-
ries est dictum, vt sit ab omnibus illi-
citis aliena, & ministri non ferant in
ea sordes esse, quae etiam dedecent
in prophanis. iux. cap. fin. de custo.
Euch. supra cap. 10. in princ. fortius
de corpore nostro, quod est templū
Dei. prim. ad Corinth. capitulo 3.
nescitis,